

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (plenum)

den 27 november 2012 *

Innehållsförteckning

I – Tillämpliga bestämmelser	4
A – Beslut 2011/199	4
B – ESM-fördraget	5
II – Målet vid den nationella domstolen och tolknings- och giltighetsfrågorna	8
III – Prövning av giltighets- och tolkningsfrågorna	9
A – Den första frågan	9
1. Domstolens behörighet	10
2. Upptagande till sakprövning	10
3. Prövning i sak	11
a) Huruvida ändringen av EUF-fördraget endast gäller bestämmelser i den tredje delen i fördraget.	12
b) Huruvida ändringen av EUF-fördraget utökar de befogenheter som unionen tilldelats i fördragen	15
B – Den andra frågan	15
1. Domstolens behörighet	15
2. Upptagande till sakprövning	16
3. Prövning i sak	17
a) Tolkningen av bestämmelserna avseende unionens exklusiva befogenhet	17
i) Tolkningen av artiklarna 3.1 c FEUF och 127 FEUF	17

* Rättegångsspråk: engelska.

ii) Tolkningen av artikel 3.2 FEUF	18
b) Tolkningen av de olika bestämmelserna i EUF-fördraget avseende den ekonomiska politiken	19
i) Tolkningen av artiklarna 2.3 FEUF, 119 FEUF–121 FEUF och 126 FEUF	19
ii) Tolkningen av artikel 122 FEUF	20
iii) Tolkningen av artikel 123 FEUF	20
iv) Tolkningen av artikel 125 FEUF	21
c) Tolkningen av artikel 4.3 FEU	23
d) Tolkningen av artikel 13 FEU	24
i) Den roll som tilldelas kommissionen och ECB	24
ii) Den roll som tilldelas domstolen	25
e) Tolkningen av den allmänna principen om ett effektivt domstolsskydd	26
C – Den tredje frågan	27
IV – Rättegångskostnader	27

”Stabilitetsmekanism för de medlemsstater som har euron som valuta — Beslut 2011/199/EU —
Ändring av artikel 136 FEUF — Giltighet — Artikel 48.6 FEU — Förenklat ändringsförfarande —
ESM-fördraget — Ekonomisk och monetär politik — Medlemsstaternas befogenhet”

I mål C-370/12,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Supreme Court (Irland) genom beslut av den 31 juli 2012, som inkom till domstolen den 3 augusti 2012, i målet

Thomas Pringle

mot

Government of Ireland,

Ireland,

The Attorney General,

meddelar

DOMSTOLEN (plenum)

sammansatt av ordföranden V. Skouris, vice-ordföranden K. Lenaerts (referent), avdelningsordförandena A. Tizzano, R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, L. Bay Larsen, T. von Danwitz, A. Rosas, G. Arestis, J. Malenovský, M. Berger och E. Jarašiūnas samt domarna E. Juhász, A. Borg Barthet, U. Lohmus, E. Levits, A. Ó Caoimh, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, C. Toader, J.-J. Kasel, M. Safjan, D. Šváby, A. Prechal, C.G. Fernlund, J.L. da Cruz Vilaça och C. Vajda,

generaladvokat: J. Kokott,

justitiesekreterare: biträdande justitiesekreteraren T. Millett,

med hänsyn till domstolens ordförandes beslut av den 4 oktober 2012 att handlägga begäran om förhandsavgörande skyndsamt i enlighet med artikel 23a i stadgan för Europeiska unionens domstol och artikel 105.1 i domstolens rättegångsregler,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 23 oktober 2012,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Thomas Pringle, genom J. Rogers och P. Callan, Senior Counsel, samt genom R. Budd och J. Tomkin, Barristers-at-Law, befullmäktigade av J. Noonan, solicitor,
- Irland, genom E. Creedon, i egenskap av ombud, biträdd av M. Cush och S. Murphy, Senior Counsel, samt av N. Travers och C. Donnelly, Barristers-at-Law,
- Belgiens regering, genom T. Materne, J.-C. Halleux och C. Pochet, samtliga i egenskap av ombud,
- Tysklands regering, genom T. Henze och J. Möller, båda i egenskap av ombud,
- Greklands regering, genom A. Samoni-Rantou, G. Karipsiades och K. Boskovits, samtliga i egenskap av ombud,
- Spaniens regering, genom N. Díaz Abad, i egenskap av ombud,
- Frankrikes regering, genom E. Belliard, G. de Bergues och E. Ranaivoson, samtliga i egenskap av ombud,
- Italiens regering, genom G. Palmieri, i egenskap av ombud, biträdd av S. Fiorentino, avvocato dello Stato,
- Cyperns regering, genom D. Lysandrou och N. Kyriakou, båda i egenskap av ombud,
- Nederländernas regering, genom C. Wissels och M. Bulterman, båda i egenskap av ombud,
- Österrikes regering, genom G. Hesse, i egenskap av ombud,
- Slovakiens regering, genom B. Ricziová, i egenskap av ombud,
- Förenade kungarikets regering, genom E. Jenkinson, i egenskap av ombud, biträdd av A. Dashwood, QC,
- Europaparlamentet, genom A. Neergaard och R. Crowe, båda i egenskap av ombud,

- Europeiska rådet, genom H. Legal, G. Maganza och A. de Gregorio Merino, samtliga i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom J.-P. Keppenne, L. Romero Requena och B. Smulders, samtliga i egenskap av ombud,

och efter att ha hört generaladvokaten,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser dels giltigheten av Europeiska rådets beslut 2011/199/EU av den 25 mars 2011 om ändring av artikel 136 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt vad gäller en stabilitetsmekanism för de medlemsstater som har euron som valuta (EUT L 91, s. 1), dels tolkningen av artiklarna 2 FEU, 3 FEU, 4.3 FEU, 13 FEU, 2.3 FEUF, 3.1 c och 3.2 FEUF, 119 FEUF–123 FEUF och 125 FEUF–127 FEUF och de allmänna principerna om effektivt domstolsskydd och rättssäkerhet.
- 2 Begäran har framställts i ett mål avseende ett överklagande av ett avgörande från High Court (Irland), angående en talan som den irländske parlamentsledamoten Thomas Pringle väckt mot Government of Ireland, Ireland och Attorney General om fastställande av dels att ändringen av artikel 136 FEUF genom artikel 1 i beslut 2011/199 utgör en rättsstridig ändring av EUF-fördraget, dels att Irland påtagit sig skyldigheter som strider mot de fördrag som ligger till grund för Europeiska unionen, genom att ratificera, godkänna eller godta fördraget om inrättande av Europeiska stabilitetsmekanismen, som ingicks i Bryssel den 2 februari 2012 mellan Konungariket Belgien, Förbundsrepubliken Tyskland, Republiken Estland, Irland, Republiken Grekland, Konungariket Spanien, Republiken Frankrike, Republiken Italien, Republiken Cypern, Storhertigdömet Luxemburg, Malta, Konungariket Nederländerna, Republiken Österrike, Republiken Portugal, Republiken Slovenien, Republiken Slovakien och Republiken Finland (nedan kallat ESM-fördraget).

I – Tillämpliga bestämmelser

A – Beslut 2011/199

- 3 Den 16 december 2010 lade den belgiska regeringen i enlighet med artikel 48.6 första stycket FEU fram ett förslag till ändring av artikel 136 FEUF, genom tillägg av en punkt 3 till artikeln.
- 4 Europaparlamentet, Europeiska kommissionen och Europeiska centralbanken (nedan kallad ECB) yttrade sig över detta förslag den 23 mars, den 15 februari respektive den 17 mars 2011. Beslutet 2011/199 antogs den 25 mars 2011.
- 5 I skälen 2, 4 och 5 i detta beslut anges följande:
"(2) Vid Europeiska rådets möte den 28 och 29 oktober 2010 enades stats- och regeringscheferna om behovet av att medlemsstaterna inrättar en permanent krismekanism för att trygga den finansiella stabiliteten i euroområdet som helhet, och de uppmanade ordföranden för Europeiska rådet att samråda med medlemmarna i Europeiska rådet om en begränsad fördragsändring i detta syfte.

...

- (4) Stabilitetsmekanismen kommer att utgöra det nödvändiga instrumentet för att hantera sådana risker för den finansiella stabiliteten i euroområdet som helhet som har förekommit under 2010 och följaktligen bidra till att bevara den ekonomiska och finansiella stabiliteten i unionen som sådan. Vid sitt möte den 16 och 17 december 2010 enades Europeiska rådet, med hänvisning till att denna mekanism är avsedd att trygga den finansiella stabiliteten i euroområdet som helhet, om att artikel 122.2 i EUF-fördraget inte längre kommer att behövas i detta syfte. Stats- och regeringscheferna enades därför om att den inte bör användas i detta syfte.
- (5) Den 16 december 2010 beslutade Europeiska rådet att i enlighet med artikel 48.6 andra stycket i EU-fördraget höra Europaparlamentet och kommissionen om förslaget. Europeiska rådet beslutade även att höra [ECB]. ...”

6 I artikel 1 i beslut 2011/199 anges följande:

”Följande punkt ska läggas till i artikel 136 [FEUF]:

’3. De medlemsstater som har euron som valuta får inrätta en stabilitetsmekanism som ska aktiveras om det är oundgängligt för att trygga stabiliteten i euroområdet som helhet. Beviljande av varje erforderligt finansiellt stöd inom ramen för mekanismen kommer att vara föremål för strikta villkor.”

7 I artikel 2 i beslut 2011/199 anges följande:

”Medlemsstaterna ska utan dröjsmål meddela rådets generalsekreterare när de har slutfört förfarandena för godkännande av detta beslut i enlighet med sina respektive konstitutionella bestämmelser.

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2013, under förutsättning att samtliga meddelanden som avses i första stycket har mottagits, eller, om så inte är fallet, den första dagen i den månad som följer på mottagandet av det sista av de meddelanden som avses i första stycket.”

B – ESM-fördraget

8 Parter i ESM-fördraget är de medlemsstater som har euron som valuta.

9 Skälen 1 och 16 i ESM-fördraget har följande lydelse:

”(1) Europeiska rådet enades den 17 december 2010 om behovet av att medlemsstaterna i euroområdet inrättar en permanent stabilitetsmekanism. Denna europeiska stabilitetsmekanism (ESM) kommer att överta de uppgifter som för närvarande fullgörs av Europeiska finansiella stabiliseringsfaciliteten (EFSF) och Europeiska finansiella stabiliseringsmekanismen (EFSM) för att vid behov ge finansiellt stöd till medlemsstater i euroområdet.

...

(16) Tvister om tolkning och tillämpning av detta fördrag som uppstår mellan de fördragsslutande parterna eller mellan dessa och ESM bör hänskjutas till Europeiska unionens domstol för avgörande, i enlighet med artikel 273 [FEUF].”

10 I artikel 1 i ESM-fördraget, som har rubriken ”Inrättande och medlemmar”, anges följande:

”1. Genom detta fördrag inrättar de fördragsslutande parterna sinsemellan en internationell finansiell institution med namnet Europeiska stabilitetsmekanismen (ESM).

2. De fördragsslutande parterna är ESM-medlemmar.”

- 11 I artikel 3 i ESM-fördraget anges syftet med ESM (vars maximala utlåningskapacitet inledningsvis fastställs till 500 miljarder euro i artikel 39 i fördraget) enligt följande:

”Syftet med ESM ska vara att anskaffa medel och ge stabilitetsstöd på strikta villkor, väl anpassade till de valda finansiella stödinstrumenten, till förmån för ESM-medlemmar som drabbats eller hotas av allvarliga finansieringsproblem, om det är oundgängligt för att trygga den finansiella stabiliteten i euroområdet som helhet eller i dess medlemsstater. I detta syfte ska ESM ha rätt att anskaffa medel genom att utfärda finansiella instrument eller genom att ingå finansiella eller andra avtal eller överenskommelser med ESM-medlemmar, finansiella institutioner eller andra tredjeparter.”

- 12 I artikel 4.1, 4.3 och 4.4 första stycket i ESM-fördraget anges följande:

”1. ESM ska ha ett råd och en styrelse samt även en verkställande direktör och den övriga särskilda personal som anses vara nödvändig.

...

3. För antagande av ett beslut genom ömsesidig överenskommelse ska det krävas enhällighet bland de ledamöter som deltar i omröstningen. Nedlagda röster ska inte hindra antagande av ett beslut genom ömsesidig överenskommelse.

4. Med avvikelse från punkt 3 ska ett nödförfarande för omröstning användas när kommissionen och ECB båda konstaterar att en underlåtenhet att skyndsamt anta ett beslut om att bevilja eller genomföra finansiellt stöd, enligt definitionen i artiklarna 13–18, skulle hota den ekonomiska och finansiella hållbarheten i euroområdet. ...”

- 13 I artikel 5.3 i ESM-fördraget anges att ”[d]en ledamot av Europeiska kommissionen som har ansvar för ekonomiska och monetära frågor och ordföranden för ECB samt Eurogruppens ordförande (om denne inte är ordförande för eller en ledamot av ESM-rådet) får delta i ESM-rådets möten som observatörer”.

- 14 Enligt artikel 5.7 m i samma fördrag ska ESM-rådet fatta beslut ”rörande en tvist, i enlighet med artikel 37.2” med kvalificerad majoritet.

- 15 I artikel 6.2 i ESM-fördraget anges att ”[d]en ledamot av Europeiska kommissionen som har ansvar för ekonomiska och monetära frågor och ECB:s ordförande får utse en observatör var [till ESM:s styrelse]”.

- 16 I artikel 8.5 i ESM-fördraget anges följande:

”Varje ESM-medlems ansvar ska alltid vara begränsat till dess del av grundkapitalet till teckningspriset. Ingen ESM-medlem ska, med anledning av sitt medlemskap, vara ansvarig för ESM:s skyldigheter. ...”

- 17 I artikel 12 i ESM-fördraget anges de principer som ska gälla stabilitetsstödet, och i artikelns första punkt anges följande:

”Om det är oundgängligt för att trygga den finansiella stabiliteten i euroområdet som helhet och i dess medlemsstater får ESM ge stabilitetsstöd till en ESM-medlem, på strikta villkor, väl anpassade till de valda finansiella stödinstrumenten. Sådan[a] villkor kan gälla allt från ett makroekonomiskt anpassningsprogram till fortlöpande iakttagande av i förväg fastställda kvalifikationskrav.”

- 18 Förfarandet för beviljande av stabilitetsstöd till en ESM-medlem beskrivs i artikel 13 i ESM-fördraget enligt följande:

”1. En ESM-medlem får rikta en begäran om stabilitetsstöd till ESM-rådets ordförande. En sådan begäran ska innehålla uppgift om tänkbara finansiella stödinstrument. Efter att ha mottagit en sådan begäran ska ESM-rådets ordförande ge Europeiska kommissionen i uppdrag att, i samarbete med ECB, göra följande:

- a) Bedöma om det föreligger en risk för den finansiella stabiliteten i euroområdet som helhet, eller i dess medlemsstater, om inte ECB redan har lämnat in en analys enligt artikel 18.2.
- b) Bedöma huruvida den offentliga skulden är hållbar. När så är lämpligt och möjligt, väntas en sådan bedömning genomföras tillsammans med [Internationella valutafonden (IMF)].
- c) Bedöma den berörda ESM-medlemmens faktiska eller potentiella finansieringsbehov.

2. På grundval av begäran från ESM-medlemsstaten och bedömningen enligt punkt 1 får ESM-rådet besluta att, i princip, bevilja stabilitetsstöd till den berörda ESM-medlemmen i form av en finansiell stödfacilitet.

3. Om ett beslut enligt punkt 2 antas ska ESM-rådet ge Europeiska kommissionen i uppdrag att – i samarbete med ECB och, när så är möjligt, tillsammans med IMF – med den berörda ESM-medlemmen förhandla fram ett samförståndsavtal som anger de villkor som är förbundna med den finansiella stödfaciliteten. Innehållet i samförståndsavtalet ska avspegla hur allvarliga de svagheter som ska åtgärdas är och det valda ekonomiska stödinstrumentet. Parallellt ska ESM:s verkställande direktör utarbeta ett förslag till avtal om en finansiell stödfacilitet, inbegripet finansiella och andra villkor och valet av instrument, som ska antas av ESM-rådet.

Samförståndsavtalet ska vara fullt förenligt med de åtgärder för samordning av den ekonomiska politiken som avses i EUF-fördraget, särskilt med varje akt i EU-rätten, inklusive varje yttrande, varning, rekommendation eller beslut som riktas till den berörda ESM-medlemmen.

4. Europeiska kommissionen ska underteckna samförståndsavtalet på ESM:s vägnar, under förutsättning att de villkor som fastställs i punkt 3 är uppfyllda och ESM-rådet har gett sitt godkännande.

5. Styrelsen ska godkänna avtalet om en finansiell stödfacilitet med detaljerade uppgifter om de finansiella aspekterna av det stabilitetsstöd som ska beviljas samt, i tillämpliga fall, den första delutbetalningen av stödet.

6. ESM ska upprätta ett lämpligt varningssystem för att säkerställa att ESM i tid erhåller eventuella återbetalningar som den ESM-medlem som får stabilitetsstödet ska göra.

7. Europeiska kommissionen ska – i samarbete med ECB och, när så är möjligt, tillsammans med IMF – få i uppdrag att övervaka efterlevnaden av de villkor som är förbundna med den finansiella stödfaciliteten.”

- 19 ESM kan bevilja stöd till en medlem i nämnda mekanism med hjälp av de instrument som anges i artiklarna 14–18, det vill säga finansiellt stöd i form av en förebyggande kreditlina (artikel 14), genom lån (artiklarna 15 och 16), inköp på primärmarknaden av statsobligationer från en ESM-medlem (artikel 17) och transaktioner på sekundärmarknaden avseende en ESM-medlems obligationer (artikel 18).

20 I artikel 20.1 i ESM-fördraget anges att "[n]är stabilitetsstöd beviljas ska ESM avse att fullt ut täcka sina finansierings- och rörelsekostnader och ska inkludera en lämplig marginal".

21 I artikel 25.2 i ESM-fördraget anges följande:

"Om en ESM-medlem inte efterkommer en infordran av kapital enligt artikel 9.2 eller 9.3, ska en reviderad infordran av ytterligare kapital riktas till alla ESM-medlemmar i syfte att säkerställa att ESM sammanlagt får tillräckligt inbetalt kapital. ESM-rådet ska besluta de lämpliga åtgärder som ska vidtas för att säkerställa att den berörda ESM-medlemmen reglerar sin skuld till ESM inom rimlig tid. ESM-rådet ska ha rätt att kräva betalning av dröjsmålsränta på det försenade beloppet."

22 Enligt artikel 32.2 i fördraget är ESM en juridisk person.

23 I artikel 37 i ESM-fördraget, som har rubriken "Tolkning och tvistlösning", anges följande:

"1. Frågor om tolkningen eller tillämpningen av bestämmelserna i detta fördrag och i ESM:s stadgar som uppkommer mellan en ESM-medlem och ESM, eller mellan ESM:s medlemmar, ska föreläggas styrelsen för beslut.

2. ESM-rådet ska besluta i varje tvist som uppstår mellan en ESM-medlem och ESM, eller mellan ESM:s medlemmar, i samband med tolkningen och tillämpningen av detta fördrag, inbegripet varje tvist om huruvida de beslut som antagits av ESM är förenliga med detta fördrag. Den eller de ledamöter i ESM-rådet som företräder den eller de ESM-medlemmar som berörs av tvisten ska inte ha rösträtt när ESM-rådet röstar om sådana beslut och det antal röster som krävs för antagande av beslutet ska räknas om i enlighet med detta.

3. Om en ESM-medlem motsätter sig det beslut som avses i punkt 2 ska tvisten hänskjutas till Europeiska unionens domstol. Europeiska unionens domstols dom ska vara bindande för parterna i ärendet, vilka ska vidta de åtgärder som krävs för att efterleva domen inom en tidsfrist som fastställs av domstolen."

II – Målet vid den nationella domstolen och tolknings- och giltighetsfrågorna

24 Den 13 april 2012 väckte Thomas Pringle talan vid High Court mot motparterna i det nationella målet. Till stöd för sin talan gjorde han gällande dels att antagandet av beslut 2011/199 inte var lagenligt med beaktande av det förenklade ändringsförfarande som föreskrivs i artikel 48.6 FEU, eftersom beslutet innebär en ändring av unionens befogenheter, vilket strider mot tredje stycket i nämnda bestämmelse, dels att nämnda beslut är oförenligt med bestämmelser i EU-fördraget och EUF-fördraget avseende Ekonomiska och monetära unionen, och med allmänna principer i unionsrätten.

25 Thomas Pringle gjorde även gällande att Irland genom att ratificera, godkänna eller godta ESM-fördraget, påtog sig skyldigheter som stred , mot bestämmelserna i EU-fördraget och EUF-fördraget avseende ekonomisk och monetär politik och att Irland direkt skulle träda unionens exklusiva befogenhet vad gäller den monetära politiken förnär. Genom att införa ESM har de medlemsstater som har euron som valuta för sig själva skapat en permanent fristående internationell institution, i syfte att kringgå de förbud och inskränkningar som föreskrivs i EUF-fördragets bestämmelser om den ekonomiska och monetära politiken. ESM-fördraget ger vidare unionsinstitutionerna nya befogenheter och uppgifter som är oförenliga med institutionernas funktioner, såsom dessa definieras i EU-fördraget och EUF-fördraget. Slutligen är ESM-fördraget oförenligt med den allmänna principen om effektivt domstolsskydd och med rättssäkerhetsprincipen.

26 Genom dom den 17 juli 2012 ogillade High Court Thomas Pringles talan i samtliga delar.

- 27 Den 19 juli 2012 överklagade Thomas Pringle High Courts dom till den hänskjutande domstolen.
- 28 Mot denna bakgrund beslutade Supreme Court att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till domstolen:

”(1) Är beslut 2011/199 ... giltigt

- med beaktande av att det förenklade ändringsförfarandet i artikel 48.6 FEU tillämpats, och särskilt om den föreslagna ändringen i artikel 136 FEUF inbegriper en utökning av de befogenheter unionen tilldelas i fördragen, och
- med beaktande av innehållet i den föreslagna ändringen, och särskilt om den innebär ett åsidosättande av fördragen eller de allmänna principerna i unionsrätten?

(2) Med beaktande av

- artiklarna 2 FEU och 3 FEU och bestämmelserna i tredje delen, avdelning VIII EUF-fördraget, och särskilt artiklarna 119 FEUF–123 FEUF och 125 FEUF–127 FEUF,
- unionens exklusiva befogenhet avseende den monetära politiken såsom den anges i artikel 3.1 c FEUF, och i fråga om att ingå sådana internationella avtal som faller under artikel 3.2 FEUF,
- unionens befogenhet vad gäller att samordna den ekonomiska politiken i enlighet med artikel 2.3 FEUF och tredje delen, avdelning VIII i EUF-fördraget,
- unionsinstitutionernas befogenheter och funktioner enligt de principer som anges i artikel 13 FEU,
- principen om lojalt samarbete som slås fast i artikel 4.3 FEU, och
- de allmänna principerna i unionsrätten, särskilt den allmänna principen om effektivt domstolsskydd och rätten till ett effektivt rättsmedel, i den mening som avses i artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, och den allmänna rättssäkerhetsprincipen,

har en medlemsstat i Europeiska unionen som har euron som valuta rätt att ingå och ratificera ett sådant internationellt avtal som ESM-fördraget?

- 3) För det fall beslut [2011/199] bedöms vara giltigt, är en medlemsstats rätt att ingå och ratificera sådana avtal som ESM-fördraget avhängig av att nämnda beslut trätt i kraft?”

III – Prövning av giltighets- och tolkningsfrågorna

A – Den första frågan

- 29 Den nationella domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida beslut 2011/199 är giltigt i den del beslutet ändrar artikel 136 FEUF genom att med stöd av det förenklade ändringsförfarandet i artikel 48.6 FEU föreskriva att en punkt 3 om införandet av en stabilitetsmekanism ska läggas till artikeln.

1. Domstolens behörighet

- 30 Irland, den belgiska, den tyska, den spanska, den franska, den italienska, den cypriotiska, den nederländska, den österrikiska och den slovakiska regeringen samt Europeiska rådet och kommissionen har hävdad att domstolens behörighet att pröva den första frågan är begränsad, eller att domstolen över huvud taget inte är behörig, eftersom frågan gäller primärrättens giltighet. Artikel 267 FEUF ger nämligen inte domstolen någon behörighet att pröva giltigheten av bestämmelser i fördragen.
- 31 Domstolen erinrar om att giltighetsfrågan avser ett beslut från Europeiska rådet. Eftersom Europeiska rådet är en av de unionsinstitutioner som räknas upp i artikel 13.1 FEU och domstolen, enligt artikel 267 första stycket b FEUF, är behörig att "meddela förhandsavgöranden angående ... giltigheten ... av rättsakter som beslutas av unionens institutioner", är domstolen i princip behörig att pröva giltigheten av ett beslut som fattas av Europeiska rådet.
- 32 Domstolen konstaterar därefter att beslut 2011/199 gäller införandet av en ny primärrättslig bestämmelse i EUF-fördraget, närmare bestämt punkt 3 i artikel 136 FEUF.
- 33 Såsom Irland och de regeringar och institutioner som nämns i punkt 30 i denna dom har gjort gällande är det riktigt att, enligt artikel 267 första stycket a FEUF, prövningen av primärrättens giltighet inte omfattas av domstolens behörighet. Efter ikraftträdandet av Lissabonfördraget, som innebar att det vid sidan av det ordinarie förfarandet för ändring i EUF-fördraget infördes ett förenklat ändringsförfarande i enlighet med artikel 48.6 FEU, uppkommer dock frågan huruvida domstolen ska kontrollera att medlemsstaterna, när de genomför en ändring av EUF-fördraget enligt detta förenklade förfarande, har iakttagit de villkor som anges i nämnda artikel.
- 34 Domstolen erinrar om att enligt artikel 48.6 första stycket FEU avser det förenklade ändringsförfarandet "ändringar av samtliga eller delar av bestämmelserna i tredje delen i [EUF]-fördraget ... som rör unionens inre politik och inre åtgärder". Genom punktens andra stycke bekräftas att "Europeiska rådet får anta ett beslut om ändring av samtliga eller delar av bestämmelserna i tredje delen i [EUF]-fördraget". Enligt denna punkts tredje stycke får ett sådant beslut "inte utöka de befogenheter som unionen tilldelas i fördragen".
- 35 Eftersom det är nödvändigt att kontrollera att nämnda villkor har iakttagits för att fastställa huruvida det förenklade ändringsförfarandet kan tillämpas ska domstolen, i egenskap av den institution som enligt artikel 19.1 första stycket FEU ska säkerställa att lag och rätt följs vid tolkning och tillämpning av fördragen, pröva giltigheten av ett beslut som fattats av Europeiska rådet med stöd av artikel 48.6 FEU.
- 36 Domstolen ska därför pröva dels huruvida de formella regler som uppställs i artikel 48.6 FEU har iakttagits, dels huruvida de ändringar som har beslutats endast avser den tredje delen i EUF-fördraget, vilket innebär att de inte medför några ändringar i de övriga delarna av de fördrag som ligger till grund för unionen, och att ändringarna inte utökar unionens befogenheter.
- 37 Av det anförda följer att domstolen är behörig att pröva giltigheten av beslut 2011/199 vad gäller de villkor som uppställs i artikel 48.6 FEU.

2. Upptagande till sakprövning

- 38 Irland har gjort gällande att giltighetsfrågan inte kan prövas i sak. Dels borde Thomas Pringle, enligt den rättspraxis som följer av domen av den 9 mars 1994 i mål C-188/92, TWD Textilwerke Deggendorf (REG 1994, s. I-833; svensk specialutgåva, volym 15, s. I-59), ha väckt en direkt talan mot beslut 2011/199 i enlighet med artikel 263 FEUF inom den tidsfrist som föreskrivs i denna artikels

sjätte stycke. Dels borde Thomas Pringle under alla förhållanden ha väckt talan vid en nationell domstol avseende giltigheten av detta beslut, inom rimlig tid. Thomas Pringle väckte inte talan vid en nationell domstol förrän den 13 april 2012, trots att beslutet i fråga hade antagits den 25 mars 2011.

- 39 Domstolen erinrar om att varje part har rätt att i ett mål vid nationell domstol göra gällande att en unionsrättsakt är ogiltig, och att begära att den nationella domstolen, som själv saknar behörighet att pröva giltigheten av unionens rättsakter, inhämtar förhandsavgörande från EU-domstolen i denna fråga (se dom av den 15 februari 2001 i mål C-239/99, *Nachi Europe*, REG 2001, s. I-1197, punkt 35, av den 25 juli 2002 i mål C-50/00 P, *Unión de Pequeños Agricultores mot rådet*, REG 2002, s. I-6677, punkt 40, och av den 29 juni 2010 i mål C-550/09, E och F, REU 2010, s. I-6213, punkt 45). Det bör härvid understrykas att det i artikel 267 första stycket b FEUF, vad gäller sakprövning av en fråga som hänskjutits med stöd av denna bestämmelse inte uppställs något villkor om att en sådan part iakttagit en tidsfrist inom vilken en talan om ogiltighet avseende den aktuella unionsrättsakten måste ha väckts vid behörig nationell domstol. I avsaknad av unionsbestämmelser på området bestäms tidsfristerna för att väcka talan vid nationella domstolar i enlighet med nationella processuella bestämmelser, och det är endast medlemsstaternas domstolar som ska bedöma huruvida dessa har iakttagits i det nationella målet.
- 40 Det framgår av beslutet om hänskjutande att High Court har underkänt Irlands argument att talan väckts för sent vid nämnda domstol och att den hänskjutande domstolen ej har funnit anledning att pröva denna fråga på nytt.
- 41 Det bör dock påpekas att en parts möjlighet att åberopa att en unionsrättsakt är ogiltig förutsätter att denna part inte hade rätt att väcka en direkt talan mot denna rättsakt i enlighet med artikel 263 FEUF (se, för ett liknande resonemang, domarna i de ovannämnda målen *TWD Textilwerke Deggendorf*, punkt 23, E och F, punkt 46, och dom av den 17 februari 2011 i mål C-494/09, *Bolton Alimentari*, REU 2011, s. I-647, punkt 22). Att medge att en enskild som otvivelaktigen hade talerätt enligt artikel 263 fjärde stycket FEUF mot en unionsrättsakt genom en talan om ogiltigförklaring, efter utgången av den tidsfrist för att väcka en sådan talan som föreskrivs i artikel 263 sjätte stycket FEUF, vid en nationell domstol kan ifrågasätta giltigheten av samma rättsakt, skulle nämligen vara detsamma som att ge denne möjligheten att kringgå den orubblighet som denna rättsakt erhållit gentemot vederbörande efter utgången av tidsfristen för att väcka talan (se, för ett liknande resonemang, domarna i de ovannämnda målen *TWD Textilwerke Deggendorf*, punkterna 18 och 24; E och F, punkterna 46 och 48, samt *Bolton Alimentari*, punkterna 22 och 23).
- 42 I förevarande fall framgår det inte att Thomas Pringle otvivelaktigt hade kunnat väcka talan om ogiltigförklaring av beslut 2011/199 i enlighet med artikel 263 FEUF.
- 43 Irland kan således inte vinna framgång med argumentet att den första frågan inte kan prövas.
- 44 Av det anförda framgår att den första frågan kan prövas i sak.

3. Prövning i sak

- 45 Domstolen ska pröva dels huruvida den ändring av EUF-fördraget som avses med beslut 2011/199 endast gäller bestämmelser i den tredje delen i EUF-fördraget, dels huruvida ändringen utökar de befogenheter som unionen tilldelas i fördragen.

a) Huruvida ändringen av EUF-fördraget endast gäller bestämmelser i den tredje delen i fördraget

- 46 Beslut 2011/199 ändrar en bestämmelse i den tredje delen i EUF-fördraget, närmare bestämt artikel 136 FEUF, och uppfyller således formellt det villkor som anges i artikel 48.6 första och andra styckena FEU, enligt vilket det förenklade ändringsförfarandet endast kan tillämpas vad gäller bestämmelser i denna tredje del.
- 47 Den hänskjutande domstolen frågar sig emellertid om inte ändringen av EUF-fördraget även påverkar bestämmelser i första delen i fördraget. Den hänskjutande domstolen önskar därför få klarhet i huruvida beslut 2011/199 innebär att unionens befogenhet vad gäller den monetära politiken och samordningen av medlemsstaternas ekonomiska politik träds förnär.
- 48 Domstolen erinrar om att enligt artikel 119.2 FEUF omfattar medlemsstaternas och unionens verksamhet en gemensam valuta, euron, och ska leda till att en gemensam penning- och valutapolitik fastställs och bedrivs. Unionens monetära politik behandlas bland annat i artiklarna 3.1 c FEUF och 127 FEUF–133 FEUF.
- 49 Vidare ska, enligt artikel 282.1 FEUF, ECB och de nationella centralbankerna i de medlemsstater som har euron som valuta, vilka utgör Eurosystemet, föra unionens monetära politik.
- 50 Det framgår av artikel 3.1 c FEUF att unionen har exklusiv befogenhet vad gäller den monetära politiken för de medlemsstater som har euron som valuta.
- 51 Vidare ska enligt artikel 119.1 FEUF medlemsstaternas och unionens verksamhet innefatta förändret av en ekonomisk politik, som baseras på en nära samordning av medlemsstaternas ekonomiska politik, på den inre marknaden och på fastställda gemensamma mål och som bedrivs enligt principen om en öppen marknadsekonomi med fri konkurrens. Unionens ekonomiska politik behandlas i artiklarna 2.3 FEUF, 5.1 FEUF och 120 FEUF–126 FEUF.
- 52 Domstolen ska således först avgöra huruvida beslut 2011/199 i den del beslutet ändrar artikel 136 FEUF genom att lägga till en punkt 3, i vilken det föreskrivs att "[d]e medlemsstater som har euron som valuta får inrätta en stabilitetsmekanism", ger medlemsstaterna en befogenhet på den monetära politikens område vad gäller de medlemsstater som har euron som valuta. Om detta är fallet skulle nämligen den aktuella ändringen av fördraget innebära att unionens exklusiva befogenhet enligt artikel 3.1 c FEUF trädde förnär, och eftersom den artikeln återfinns i den första delen i EUF-fördraget kan en sådan ändring endast genomföras enligt det ordinarie ändringsförfarande som föreskrivs i artikel 48.2–48.5 FEU.
- 53 Domstolen påpekar härvidlag för det första att EUF-fördraget, som inte innehåller någon definition av den monetära politiken, i de bestämmelser som gäller nämnda politik hänvisar till denna politikens mål snarare än till dess medel.
- 54 Enligt artiklarna 127.1 FEUF och 282.2 FEUF är huvudmålet för unionens monetära politik att upprätthålla prisstabiliteten. I dessa bestämmelser anges vidare att Europeiska centralbankssystemet (nedan kallat ECBS) ska stödja den allmänna ekonomiska politiken inom unionen, i syfte att bidra till att förverkliga unionens mål enligt artikel 3 i EU-fördraget. Vidare ska enligt artikel 139.2 FEUF artikel 127.1 FEUF inte tillämpas på medlemsstater med undantag, i den mening som avses i artikel 139.1.
- 55 Domstolen ska därför pröva huruvida de mål som eftersträvas med den mekanism som artikel 1 i beslut 2011/199 avser att införa och de medel som föreskrivs för detta ändamål inte faller under den monetära politiken, i den mening som avses i artiklarna 3.1 c FEUF och 127 FEUF.

- 56 Vad för det första gäller det mål som eftersträvas med denna mekanism, vilket är att trygga stabiliteten i euroområdet som helhet, skiljer sig detta klart från målet att upprätthålla prisstabiliteten, vilket är huvudmålet för unionens monetära politik. Även om euroområdets stabilitet kan påverka stabiliteten för den valuta som används i detta område, kan en ekonomisk-politisk åtgärd inte jämföras med en monetärpolitisk åtgärd enbart av den anledningen att den kan ha indirekta verkningar på eurons stabilitet.
- 57 Vad för det andra gäller vilka medel som avses användas för att uppnå det åsyftade målet anges i beslut 2011/199 endast att stabilitetsmekanismen innebär att varje finansiellt erforderligt stöd ska beviljas, och beslutet innehåller ingen annan beskrivning av mekanismens funktionssätt. Det är emellertid uppenbart att beviljandet av finansiellt stöd till en medlemsstat inte hör till den monetära politiken.
- 58 Det ska vidare understrykas att, såsom för övrigt bekräftas av slutsatserna från Europeiska rådets möte den 16 och den 17 december 2010 till vilka skäl 4 i beslut 2011/199 hänvisar, den stabilitetsmekanism som avses införas genom artikel 1 i beslut 2011/199 är ett komplement till det nya regelverket för att förstärka unionens ekonomiska styrning. Nämda regelverk består av olika förordningar från Europaparlamentet och rådet som antogs den 16 november 2011, närmare bestämt förordning (EU) nr 1173/2011 om effektiv övervakning av de offentliga finanserna i euroområdet (EUT L 306, s. 1), förordning (EU) nr 1174/2011 om verkställighetsåtgärder för att korrigera alltför stora makroekonomiska obalanser i euroområdet (EUT L 306, s. 8), förordning (EU) nr 1175/2011 om ändring av rådets förordning (EG) nr 1466/97 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken (EUT L 306, s. 12), förordning (EU) nr 1176/2011 om förebyggande och korrigering av makroekonomiska obalanser (EUT L 306, s. 25) samt genom rådets förordning (EU) nr 1177/2011 av den 8 november 2011 om ändring av förordning (EG) nr 1467/97 om påskyndande och förtydligande av tillämpningen av förfarandet vid alltför stora underskott (EUT L 306, s. 33), och genom rådets direktiv 2011/85/EU av den 8 november 2011 om krav på medlemsstaternas budgetramverk (EUT L 306, s. 41). Genom detta regelverk genomförs en närmare samordning och övervakning av den ekonomiska politiken och finanspolitiken i medlemsstaterna. Syftet med regelverket är att befästa makroekonomisk stabilitet och hållbara offentliga finanser.
- 59 Såväl bestämmelserna i det regelverk som beskrivits i föregående punkt, som bestämmelserna i kapitlet i EUF-fördraget om den ekonomiska politiken, bland annat artiklarna 123 FEUF och 125 FEUF, är av förebyggande beskaffenhet, eftersom de avser att så långt möjligt är minska risken för statsskuldskriser. Införande av stabilitetsmekanismen avser däremot att hantera de finansiella kriser som ändå kan uppkomma, trots de förebyggande åtgärder som vidtagits.
- 60 Med beaktande av målen med stabilitetsmekanismen, som artikel 1 i beslut 2011/199 avser att införa, de medel som föreskrivs för att uppnå dessa mål och det nära sambandet mellan mekanismen och bestämmelserna i EUF-fördraget avseende den ekonomiska politiken och regelverket för att förstärka unionens ekonomiska styrning, finner domstolen att införandet av nämnda mekanism hänför sig till den ekonomiska politikens område.
- 61 Det yttrande som ECB avgav den 17 mars 2011 om förslaget till Europeiska rådets beslut om ändring av artikel 136 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt vad gäller en stabilitetsmekanism för de medlemsstater som har euron som valuta (EUT C 140, s. 8) föranleder ej någon annan slutsats. Även om det i artikel 48.6 andra stycket FEU förvisso föreskrivs att "Europeiska rådet ska besluta med enhällighet efter att ha hört ... [ECB] när det är fråga om institutionella ändringar på det monetära området", är det emellertid så, att det uttryckligen framgår av skäl 5 i beslut 2011/199 att Europeiska rådet har hört ECB på eget initiativ och inte på grund av en skyldighet som ålåg rådet enligt nämnda bestämmelse.

- 62 Under alla förhållanden kan hörandet av ECB angående förslaget till beslut 2011/199 inte påverka den tilltänkta mekanismens beskaffenhet.
- 63 Artikel 1 i beslut 2011/199, enligt vilken en stabilitetsmekanism ska införas genom tillägg av en punkt 3 till artikel 136 FEUF, kan således inte påverka den exklusiva befogenhet som unionen tilldelas genom artikel 3.1 c FEUF vad gäller den monetära politiken för de medlemsstater som har euron som valuta.
- 64 Vad vidare gäller huruvida beslut 2011/199 påverkar unionens befogenhet avseende samordning av medlemsstaternas ekonomiska politik, påpekar domstolen att eftersom artiklarna 2.3 FEUF och 5.1 FEUF begränsar unionens roll på den ekonomiska politikens område till att besluta om samordningsåtgärder ger bestämmelserna i EU-fördraget och EUF-fördraget inte någon specifik befogenhet till unionen att inrätta en sådan mekanism som avses med detta beslut.
- 65 Förvisso ger artikel 122.2 FEUF unionen befogenhet för att bevilja ett tillfälligt finansiellt stöd till en medlemsstat som har svårigheter eller allvarligt hotas av stora svårigheter till följd av naturkatastrofer eller osedvanliga händelser utanför dess kontroll. Som Europeiska rådet understryker i skäl 4 i beslut 2011/199 utgör emellertid artikel 122.2 FEUF inte en lämplig rättslig grund för införandet av en sådan stabilitetsmekanism som avses med detta beslut. Såväl den föreslagna mekanismens permanenta karaktär som den omständigheten att dess verksamhet syftar till att trygga den finansiella stabiliteten i euroområdet som helhet utgör hinder för att genomföra en sådan unionsåtgärd med stöd av nämnda bestämmelse i EUF-fördraget.
- 66 Vidare tillåter även artikel 143.2 FEUF under vissa villkor att unionen beviljar ömsesidigt bistånd till en medlemsstat, men denna bestämmelse avser endast medlemsstater som inte har euron som valuta.
- 67 Vad gäller frågan huruvida unionen med stöd av artikel 352 FEUF skulle kunna införa en stabilitetsmekanism som motsvarar den som avses med beslut 2011/199, räcker det med att konstatera att unionen inte har utövat sin befogenhet med stöd av denna bestämmelse, och att denna bestämmelse under alla förhållanden inte innebär någon skyldighet för unionen att vidta åtgärder (se dom av den 31 mars 1971 i mål 22/70, kommissionen mot rådet, kallat AETR, REG 1971, s. 263, punkt 95; svensk specialutgåva, volym 1, s. 551).
- 68 Med beaktande av artiklarna 4.1 FEU och 5.2 FEU har de medlemsstater som har euron som valuta således befogenhet att sinsemellan ingå ett avtal avseende införandet av en stabilitetsmekanism, såsom den som avses med artikel 1 i beslut 2011/199 (se, för ett liknande resonemang, dom av den 30 juni 1993 i de förenade målen C-181/91 och C-248/91, parlamentet mot rådet och kommissionen, REG 1993, s. I-3685, punkt 16, svensk specialutgåva, volym 14, s. I-255, av den 2 mars 1994 i mål C-316/91, parlamentet mot rådet, REG 1994, s. I-625, punkt 26, svensk specialutgåva, volym 15, s. I-47, och av den 20 maj 2008 i mål C-91/05, kommissionen mot rådet, REG 2008, s. I-3651, punkt 61).
- 69 Dessa medlemsstater kan dock inte bortse från unionsrätten när de utövar sin befogenhet på detta område (se dom av den 15 januari 2002 i mål C-55/00, Gottardo, REG 2002, s. I-413, punkt 32). De strikta villkor som gäller för beviljandet av ett finansiellt stöd genom stabilitetsmekanismen enligt punkt 3 i artikel 136 FEUF, vilken är den bestämmelse som ändringen av EUF-fördraget avser, syftar till att säkerställa att mekanismens funktionssätt innebär att unionsrätten, inbegripet de åtgärder som vidtagits av unionen inom ramen för samordningen av medlemsstaternas ekonomiska politik, iakttas.
- 70 Av det anförda följer att beslut 2011/199 uppfyller det villkor som anges i artikel 48.6 första och andra styckena FEU, enligt vilket en ändring av EUF-fördraget genom det förenklade ändringsförfarandet endast får avse bestämmelser i tredje delen i EUF-fördraget.

b) Huruvida ändringen av EUF-fördraget utökar de befogenheter som unionen tilldelats i fördragen

- 71 Den hänskjutande domstolen frågar sig också huruvida beslutet 2011/199 uppfyller det villkor som ställs i artikel 48.6 FEU enligt vilket en ändring av EUF-fördraget genom det förenklade förfarandet inte får medföra en utökning av unionens befogenheter.
- 72 Domstolen erinrar om att punkt 3 i artikel 136 FEUF, som ska införas enligt artikel 1 i beslut 2011/199, bekräftar att medlemsstaterna har befogenhet att införa en stabilitetsmekanism och syftar dessutom, genom att föreskriva att strikta villkor gäller för beviljandet av finansiellt stöd, till att säkerställa att mekanismens funktionssätt innebär att unionsrätten iakttas.
- 73 Denna ändring innebär inte att någon ny befogenhet tilldelas unionen. Den ändring av artikel 136 FEUF som beslut 2011/199 avser skapar inte någon ny rättslig grund för unionen att vidta åtgärder som inte var möjliga innan denna ändring av EUF-fördraget trädde i kraft.
- 74 Även om ESM-fördraget innebär anlitaandet av unionsinstitutioner, bland annat kommissionen och ECB, kan denna omständighet under alla förhållanden inte påverka giltigheten av beslut 2011/199, i vilket endast föreskrivs att medlemsstaterna ska införa en stabilitetsmekanism och det inte sägs något om vilken roll unionsinstitutionerna eventuellt ska ha i detta sammanhang.
- 75 Beslut 2011/199 utökar således inte de befogenheter som unionen tilldelas i fördragen.
- 76 Mot denna bakgrund ska den första frågan besvaras enligt följande: Det har vid prövningen av den första frågan inte framkommit någon omständighet som kan påverka giltigheten av beslut 2011/199.

B – Den andra frågan

- 77 Den andra frågan gäller tolkningen av artiklarna 2 FEU, 3 FEU, 4.3 FEU, 13 FEU, 2.3 FEUF, 3.1 c och 3.2, FEUF, 119 FEUF–123 FEUF, 125 FEUF–127 FEUF, och av de allmänna principerna om effektivt domstolsskydd och rättssäkerhet. Den hänskjutande domstolen önskar få klarhet i huruvida dessa artiklar och principer utgör hinder för att en medlemsstat som har euron som valuta ingår och ratificerar ett sådant avtal som ESM-fördraget.

1. Domstolens behörighet

- 78 Den spanska regeringen har anfört att eftersom unionen inte är en fördragsslutande part till ESM-fördraget är domstolen inte behörig att inom ramen för ett mål om förhandsavgörande tolka bestämmelserna i detta fördrag (se dom av den 30 september 2010 i mål C-132/09, kommissionen mot Belgien, REU 2010, s. I-8695, punkt 43 och där angiven rättspraxis).
- 79 Det räcker i detta sammanhang med att konstatera att det redan av den andra frågans ordalydelse framgår att den handlar om tolkningen av olika bestämmelser i unionsrätten och inte om tolkningen av bestämmelser i ESM-fördraget.
- 80 Domstolen är således behörig att tillhandahålla den nationella domstolen alla de upplysningar om tolkningen av unionsrätten som gör det möjligt för denna att pröva huruvida bestämmelserna i ESM-fördraget är förenliga med unionsrätten (se, för ett liknande resonemang, dom av den 27 januari 2011 i mål C-489/09, Vandoorne, REU 2011, s. I-225, punkt 25 och där angiven rättspraxis).
- 81 Domstolen är sålunda behörig att pröva den andra frågan.

2. Upptagande till sakprövning

- 82 Vissa av de regeringar som har avgett yttranden till domstolen, liksom kommissionen, har anfört att den andra frågan delvis inte kan tas upp till sakprövning på grund av att den hänskjutande domstolen inte har gett några upplysningar angående vilken betydelse den tolkning av vissa bestämmelser och principer som avses med denna fråga har för utgången av det mål nämnda domstol har att pröva.
- 83 Domstolen erinrar inledningsvis om att det framgår av domstolens fasta praxis att det förfarande som har införts genom artikel 267 FEUF utgör ett medel för samarbete mellan EU-domstolen och de nationella domstolarna genom vilket EU-domstolen tillhandahåller de nationella domstolarna de uppgifter om tolkningen av unionsrätten som de behöver för att kunna avgöra de mål som de har att pröva (se, bland annat, dom av den 16 juli 1992 i mål C-83/91, Meilicke, REG 1992, s. I-4871, punkt 22, svensk specialutgåva, volym 13, s. I-105, och av den 5 februari 2004 i mål C-380/01, Schneider, REG 2004, s. I-1389, punkt 20, samt beslut av den 13 januari 2010 i de förenade målen C-292/09 och C-293/09, punkt 18).
- 84 Domstolen har redan slagit fast att eftersom det är nödvändigt att komma fram till en tolkning av unionsrätten som är användbar för den nationella domstolen krävs det att den nationella domstolen åtminstone ger en viss förklaring till varför den har valt att begära tolkning av just de aktuella unionsbestämmelserna (beslut av den 3 maj 2012 i mål C-185/12, Ciampaglia, punkt 5 och där angiven rättspraxis).
- 85 Det ska dessutom understrykas att de upplysningar som tillhandahålls och de frågor som ställs i begäran om förhandsavgörande inte bara ska göra det möjligt för domstolen att lämna användbara svar, utan också ge såväl medlemsstaternas regeringar som andra berörda parter möjlighet att avge yttranden i enlighet med artikel 23 i stadgan för Europeiska unionens domstol. Det åligger EU-domstolen att värna denna möjlighet, eftersom det enligt den artikeln endast är begäran om förhandsavgörande som delges de berörda, åtföljd av en översättning till det eller de officiella språket/språken i varje medlemsstat, och inte de handlingar i målet vid den hänskjutande domstolen som eventuellt översänts till EU-domstolen (beslut av den 23 mars 2012 i mål C-348/11, Thomson Sales Europe, punkt 49 och där angiven rättspraxis).
- 86 Såsom Irland, den slovakiska regeringen och kommissionen har påpekat ger i förevarande fall beslutet om hänskjutande inte någon upplysning om betydelsen av tolkningen av artiklarna 2 FEU och 3 FEU för utgången i målet. Samma sak gäller, såsom den tyska, den spanska och den franska regeringen samt kommissionen har påpekat, vad gäller tolkningen av den allmänna rättssäkerhetsprincipen.
- 87 Den andra frågan kan således inte prövas i den del den avser tolkningen av artiklarna 2 FEU och 3 FEU eller den allmänna principen om rättssäkerhet.
- 88 Den nederländska regeringen och kommissionen har vidare uttryckt tvivel angående huruvida artiklarna 119 FEUF–121 FEUF har direkt effekt. Eftersom dessa artiklar inte ålägger medlemsstaterna klara och ovillkorliga skyldigheter, vilka enskilda kan åberopa vid nationell domstol, kan frågan inte tas upp till sakprövning i den del den avser tolkningen av dessa artiklar. Irland anser att ingen av de bestämmelser som frågan avser har direkt effekt och har hävdatt att frågan ska avvisas i sin helhet.
- 89 Det framgår härvidlag av domstolens praxis att den är behörig att döma i frågor om förhandsavgörande avseende tolkningen av bestämmelser i unionsrätten, oavsett om de har direkt effekt eller inte (se dom av den 16 juli 2009 i mål C-254/08, Futura Immobiliare m.fl., REG 2009, s. I-6995, punkt 34 och där angiven rättspraxis).

- 90 Domstolen konstaterar dessutom att den hänskjutande domstolen inte ställt denna fråga för att få klarhet i huruvida Thomas Pringle kan härleda en rätt direkt ur de aktuella artiklarna i EU-fördraget och EUF-fördraget. De upplysningar om tolkningen av unionsrätten som efterfrågas från domstolen syftar endast till att göra det möjligt för den hänskjutande domstolen att bedöma huruvida bestämmelserna i ESM-fördraget är förenliga med unionsrätten.
- 91 Av det anförda följer att den andra frågan kan prövas i sak i den del den avser tolkningen av artiklarna 4.3 FEU, 13 FEU, 2.3, FEUF, 3.1 c och 3.2 FEUF, 119 FEUF–123 FEUF och 125 FEUF–127 FEUF, samt vad avser den allmänna principen om effektivt domstolsskydd.

3. Prövning i sak

- 92 Domstolen ska först tolka bestämmelserna i EUF-fördraget avseende unionens exklusiva befogenhet, det vill säga artiklarna 3.1 c FEUF och 127 FEUF angående unionens monetära politik och artikel 3.2 FEUF angående unionens befogenhet att ingå internationella avtal. Därefter ska domstolen tolka bestämmelserna angående unionens ekonomiska politik, det vill säga artiklarna 2.3 FEUF, 119 FEUF–123 FEUF, 125 FEUF och 126 FEUF. Slutligen ska såväl artiklarna 4.3 FEU och 13 FEU som den allmänna principen om effektivt domstolsskydd tolkas.

a) Tolkningen av bestämmelserna avseende unionens exklusiva befogenhet

i) Tolkningen av artiklarna 3.1 c FEUF och 127 FEUF

- 93 Den hänskjutande domstolen önskar få klarhet i huruvida den stabilitetsmekanism som införs genom ESM-fördraget faller under den monetära politiken, och följaktligen omfattas av unionens exklusiva befogenhet. Det framgår av artikel 3 i ESM-fördraget att syftet med ESM är att stödja eurons stabilitet. Den hänskjutande domstolen har vidare hänvisat till det argument som framförts av Thomas Pringle att beviljandet av finansiellt stöd till medlemsstater som har euron som valuta, eller rekapitaliseringen av deras finansiella institut, liksom de lån som är nödvändiga för att göra detta, i den omfattning som förutses i ESM-fördraget, skulle öka penningmängden i euroområdet. De fördrag som ligger till grund för unionen ger emellertid ECB den exklusiva befogenheten att reglera penningmängden i euroområdet. Enligt Thomas Pringle tillåter dessa fördrag inte att ett andra organ utför sådana funktioner och agerar parallellt med ECB, utanför unionens rättsordning. Vidare skulle ökningen av penningmängden ha en direkt påverkan på inflationen. Thomas Pringle har hävdad att ESM:s verksamhet följaktligen kan ha en direkt inverkan på prisstabiliteten i euroområdet, vilket skulle påverka själva kärnan i unionens monetära politik.
- 94 Såsom framgår av punkt 50 i förevarande dom har unionen med stöd av artikel 3.1 c FEUF exklusiv befogenhet vad gäller den monetära politiken för de medlemsstater som har euron som valuta. Enligt artikel 282.1 FEUF ska ECB och de nationella centralbankerna i de medlemsstater som har euron som valuta, vilka utgör Eurosystemet, föra unionens monetära politik. Det mål som ECBS i allmänhet, och Eurosystemet i synnerhet, ska eftersträva är enligt artiklarna 127.1 FEUF och 282.2 FEUF att upprätthålla prisstabiliteten.
- 95 ESM:s verksamhet faller emellertid inte under den monetära politik som avses i nämnda bestämmelser i EUF-fördraget.
- 96 Enligt artiklarna 3 och 12.1 i ESM-fördraget har nämligen ESM inte som målsättning att upprätthålla prisstabiliteten, utan syftar till att trygga finansieringsbehoven för de ESM-medlemmar, det vill säga medlemsstater som har euron som valuta, som drabbats eller hotas av allvarliga finansieringsproblem, om det är oundgängligt för att trygga den finansiella stabiliteten i euroområdet som helhet eller i dess medlemsstater. ESM har inte rätt att vare sig fastställa styrräntorna för euroområdet eller ge ut euro,

varför det finansiella stöd som den beviljar måste finansieras i sin helhet, och med iakttagande av artikel 123.1 FEUF, genom inbetalt kapital eller genom utfärdandet av finansiella instrument, såsom föreskrivs i artikel 3 i ESM-fördraget.

- 97 Såsom framgår av punkt 56 i denna dom, är den eventuella påverkan som ESM:s verksamhet kan ha på prisstabiliteten inte sådan att den kan påverka denna slutsats. Även om det antogs att ESM:s verksamhet skulle kunna påverka inflationstakten skulle en sådan påverkan endast vara en indirekt konsekvens av de ekonomisk-politiska åtgärder som vidtagits.
- 98 Av det anförda följer att artiklarna 3.1 c FEUF och 127 FEUF inte utgör hinder för att de medlemsstater som har euron som valuta sinsemellan ingår ett sådant avtal som ESM-fördraget, och ej heller för att dessa stater ratificerar ett sådant avtal.

ii) Tolkningen av artikel 3.2 FEUF

- 99 Den hänskjutande domstolen har frågat huruvida ESM-fördraget är ett internationellt avtal vars funktionssätt kan påverka gemensamma bestämmelser vad gäller den ekonomiska och monetära politiken. Den har i detta hänseende hänvisat till skäl 1 i ESM-fördraget i vilket anges att ESM ska överta de uppgifter som för närvarande fullgörs av EFSF och EFSM.
- 100 Domstolen erinrar om att enligt artikel 3.2 FEUF har unionen ”exklusiv befogenhet att ingå ett internationellt avtal om ingåendet av avtalet ... kan påverka gemensamma regler eller ändra räckvidden för dessa”.
- 101 Av detta följer även att medlemsstaterna inte får ingå avtal mellan sig som kan påverka gemensamma regler eller ändra räckvidden för dessa. Det kan emellertid konstateras att de argument som har framförts i detta sammanhang inte har visat att ett sådant avtal som ESM-fördraget skulle ha sådana verkningar.
- 102 Eftersom EFSF infördes utanför unionens ram av de medlemsstater som har euron som valuta kan den omständigheten att ESM tar över de uppgifter som fullgörs av EFSF inte påverka unionens gemensamma regler eller ändra räckvidden för dessa.
- 103 Även om det framgår av skäl 1 i ESM-fördraget att ESM, bland andra uppgifter, ska överta de uppgifter som hitintills provisoriskt fullgjorts av EFSM, som infördes på grundval av artikel 122.2 FEUF, är inte heller denna omständighet sådan att den kan påverka unionens gemensamma regler eller ändra räckvidden för dessa.
- 104 Införandet av ESM påverkar nämligen inte unionens befogenhet att med stöd av artikel 122.2 FEUF bevilja en medlemsstat ett tillfälligt finansiellt stöd när det visats att denna medlemsstat har svårigheter eller allvarligt hotas av stora svårigheter till följd av naturkatastrofer eller osedvanliga händelser utanför dess kontroll.
- 105 Eftersom dessutom varken artikel 122.2 FEUF eller någon annan bestämmelse i EU-fördraget eller EUF-fördraget tilldelar unionen någon specifik befogenhet att införa en sådan permanent stabilitetsmekanism som ESM (se punkterna 64–66 i denna dom), har medlemsstaterna, med beaktande av artiklarna 4.1 FEU och 5.2 FEU, rätt att vidta åtgärder på detta område.
- 106 Att de medlemsstater som har euron som valuta ingår och ratificerar ESM-fördraget äventyrar således på intet sätt det mål som eftersträvas med artikel 122.2 FEUF eller rådets förordning (EU) nr 407/2010 av den 11 maj 2010 om inrättandet av en europeisk finansiell stabiliseringsmekanism (EUT L 118, s. 1),

som antogs med stöd av denna bestämmelse, och hindrar inte unionen att till värnandet av det gemensamma intresset utöva sina befogenheter (se, för ett liknande resonemang, dom av den 5 november 2002 i mål C-476/98, kommissionen mot Tyskland, REG 2002, s. I-9855, punkt 105).

107 Följaktligen utgör artikel 3.2 FEUF inte hinder för att de medlemsstater som har euron som valuta sinsemellan ingår ett sådant avtal som ESM-fördraget, och ej heller för att dessa stater ratificerar ett sådant avtal.

b) Tolkningen av de olika bestämmelserna i EUF-fördraget avseende den ekonomiska politiken

i) Tolkningen av artiklarna 2.3 FEUF, 119 FEUF–121 FEUF och 126 FEUF

108 Den hänskjutande domstolen har hänvisat till det argument som framförts av Thomas Pringle, att ESM-fördraget på ett genomgripande sätt ändrar och undergräver den rättsordning som gäller för Ekonomiska och monetära unionen som är oförenligt med unionsrätten. Enligt Thomas Pringle framgår det av skäl 2 i beslut 2011/199 att Europeiska rådet självt ansett att inrättandet av en permanent stabilitetsmekanism skulle kräva en ändring av EUF-fördraget. Dessutom ger artiklarna 2.3 FEUF, 119 FEUF–121 FEUF och 126 FEUF unionsinstitutionerna befogenheten att samordna den ekonomiska politiken. Den hänskjutande domstolen önskar vidare få klarhet i huruvida ESM-fördraget innebär att Europeiska unionens råds befogenhet vad gäller att lämna rekommendationer med stöd av artikel 126 FEUF träds förnär och, i synnerhet, huruvida de "villkor" som föreskrivs i ESM-fördraget motsvarar de rekommendationer som föreskrivs i nämnda bestämmelse.

109 Domstolen erinrar inledningsvis om att det framgår av punkt 68 i denna dom att medlemsstaterna har befogenhet att mellan sig ingå ett avtal avseende införandet av en stabilitetsmekanism, såsom ESM-fördraget, så länge som de skyldigheter som de fördragsslutande medlemsstaterna åtar sig enligt ett sådant avtal iakttar unionsrätten.

110 Domstolen konstaterar därefter att ESM inte syftar till att samordna medlemsstaternas ekonomiska politik utan utgör en mekanism för finansiering. Enligt artiklarna 3 och 12.1 i ESM-fördraget är nämligen syftet med ESM att anskaffa medel och ge stabilitetsstöd till förmån för ESM-medlemmar som drabbats eller hotas av allvarliga finansieringsproblem.

111 Det finansiella stöd som ges till en medlemsstat som är ESM-medlem enligt artiklarna 3, 12.1 och 13.3 första stycket i ESM-fördraget ska förvisso ges på strikta villkor, väl anpassade till det finansiella stödinstrumentet, som kan gälla ett makroekonomiskt anpassningsprogram. Detta villkor utgör emellertid inte ett medel för samordning av medlemsstaternas ekonomiska politik utan syftar till att säkerställa att ESM:s verksamhet är förenlig med, bland annat, artikel 125 FEUF och de åtgärder för samordning som vidtagits av unionen.

112 I artikel 13.3 andra stycket i ESM-fördraget föreskrivs nämligen uttryckligen att de villkor som knyts till ett stabilitetsstöd ska vara "fullt förenlig[a] med de åtgärder för samordning av den ekonomiska politiken som avses i EUF-fördraget". Det framgår vidare av punkt 4 i samma artikel att kommissionen, innan den undertecknar samförståndsavtalet som anger de villkor som är förbundna med stabilitetsstödet, ska kontrollera att de villkor som ålagts är fullt förenliga med åtgärderna för samordning av den ekonomiska politiken.

113 Vidare påverkar ESM-fördraget inte heller rådets befogenhet att lämna rekommendationer med stöd av artikel 126.7 och 126.8 FEUF avseende en medlemsstat som har ett alltför stort underskott. Dels ska inte ESM lämna sådana rekommendationer. Dels föreskrivs i artikel 13.3 andra stycket och 13.4 i ESM-fördraget att de villkor som åläggs ESM-medlemmar som erhåller ett finansiellt stöd måste vara förenliga med alla rekommendationer som rådet kan lämna i enlighet med nämnda bestämmelser i EUF-fördraget.

114 Av ovanstående följer att artiklarna 2.3 FEUF och 119 FEUF–121 FEUF och 126 FEUF inte utgör hinder för att de medlemsstater som har euron som valuta sinsemellan ingår ett sådant avtal som ESM-fördraget, och ej heller för att dessa stater ratificerar ett sådant avtal.

ii) Tolkningen av artikel 122 FEUF

115 Domstolen erinrar inledningsvis om att enligt artikel 122.1 FEUF får rådet i en anda av solidaritet mellan medlemsstaterna besluta om lämpliga åtgärder med hänsyn till den ekonomiska situationen, särskilt om det uppstår allvarliga försörjningsproblem i fråga om vissa varor, särskilt på energiområdet.

116 Eftersom artikel 122.1 FEUF inte utgör en lämplig rättslig grund för ett eventuell finansiellt stöd från unionen till medlemsstater som drabbats eller hotas av allvarliga finansieringsproblem, innebär inte införandet av en sådan stabilitetsmekanism som ESM att de befogenheter som nämnda bestämmelse ger rådet träds förnär.

117 Vad gäller artikel 122.2 FEUF har den hänskjutande domstolen, för att få klarhet i huruvida ESM innebär att den befogenhet som unionen tilldelats genom denna bestämmelse träds förnär, frågat huruvida denna bestämmelse på ett uttömmande sätt anger de undantagsfall då det är möjligt att bevilja en medlemsstat finansiellt stöd och om denna artikel uteslutande ger unionens institutioner rätt att bevilja ett finansiellt stöd.

118 Domstolen erinrar om att artikel 122 FEUF endast avser ett finansiellt stöd som beviljas av unionen och inte av medlemsstaterna. Enligt punkt 2 i denna artikel får rådet under vissa förutsättningar bevilja ett sådant stöd till en medlemsstat som har svårigheter eller allvarligt hotas av stora svårigheter till följd av naturkatastrofer eller osedvanliga händelser utanför dess kontroll.

119 Unionens utövande av den befogenhet som den tilldelas genom nämnda bestämmelse i EUF-fördraget påverkas inte av införandet av en sådan stabilitetsmekanism som ESM.

120 Vidare finns det inget i artikel 122 FEUF som pekar på att endast unionen skulle ha befogenhet att bevilja finansiellt stöd till en medlemsstat.

121 Det står följaktligen medlemsstaterna fritt att införa en sådan stabilitetsmekanism som ESM. Detta gäller dock under förutsättning att denna mekanisms funktionssätt innebär att unionsrätten, inbegripet de åtgärder som vidtagits av unionen inom ramen för samordningen av medlemsstaternas ekonomiska politik, iakttas (se punkterna 68 och 69 i denna dom). Som framgår av punkterna 111–113 i denna dom syftar artikel 13.3 andra stycket och 13.4 i ESM-fördraget till att säkerställa att allt finansiellt stöd som beviljas genom ESM är förenligt med sådana samordningsåtgärder.

122 Följaktligen utgör artikel 122 FEUF inte hinder för att de medlemsstater som har euron som valuta sinsemellan ingår ett sådant avtal som ESM-fördraget, och ej heller för att dessa stater ratificerar ett sådant avtal.

iii) Tolkningen av artikel 123 FEUF

123 Enligt artikel 123 FEUF är det förbjudet för ECB och medlemsstaternas centralbanker att ge unionens eller medlemsstaternas myndigheter eller andra offentligrättsliga organ rätt att övertrassera sina konton eller att ge dem andra former av krediter; eller att förvärva skuldförbindelser direkt från dem.

- 124 Den hänskjutande domstolen frågar sig huruvida ingåendet och ratificeringen av ett sådant avtal som ESM-fördraget av de medlemsstater som har euron som valuta inte syftar till att kringgå det förbud som föreskrivs i artikel 123 FEUF. Medlemsstaterna får enligt den hänskjutande domstolen nämligen inte, vare sig direkt eller genom organ som de inrättat eller godkänt, avvika från eller tolerera avvikelser från unionsrätten.
- 125 Domstolen konstaterar att artikel 123 FEUF riktar sig specifikt till ECB och medlemsstaternas centralbanker. Ett finansiellt stöd som beviljas av en medlemsstat, eller grupp av medlemsstater, till en annan medlemsstat omfattas således inte av detta förbud.
- 126 Det framgår av artiklarna 3, 12.1 och 13 i ESM-fördraget att det är ESM som beviljar ett finansiellt stöd till en medlem i denna mekanism när de förutsättningar som anges i dessa bestämmelser är uppfyllda. Även om medlemsstaterna handlar genom ESM åsidosätter de följaktligen inte det förbud som föreskrivs i artikel 123 FEUF, eftersom detta förbud inte avser dem.
- 127 Vidare finns det inget som tyder på att de finansiella medel som tillskjuts av ESM-medlemmarna till ESM skulle kunna komma från sådana finansiella instrument som är förbjudna enligt artikel 123.1 FEUF.
- 128 Följaktligen utgör artikel 123 FEUF inte hinder för att de medlemsstater som har euron som valuta sinsemellan ingår ett sådant avtal som ESM-fördraget, och ej heller för att dessa stater ratificerar ett sådant avtal.

iv) Tolkningen av artikel 125 FEUF

- 129 Den hänskjutande domstolen frågar huruvida ett sådant avtal som ESM-fördraget åsidosätter den i artikel 125 angivna regeln att unionen eller en annan medlemsstat inte får överta en medlemsstats skulder (regeln om "no-bailout").
- 130 Domstolen påpekar inledningsvis att det framgår av de ord som används i artikel 125 FEUF – enligt vilka unionen eller en medlemsstat "[inte ska] ansvara för förpliktelser" som har ingåtts av en annan medlemsstat och "inte åta sig [dessa]" – att denna artikel inte syftar till att förbjuda unionen och medlemsstaterna att bevilja varje form av finansiellt stöd till en annan medlemsstat.
- 131 Denna tolkning av artikel 125 FEUF bekräftas av andra bestämmelser i kapitlet om den ekonomiska politiken i EUF-fördraget, och i synnerhet av artiklarna 122 FEUF och 123 FEUF. För det första föreskrivs nämligen i artikel 122.2 FEUF att unionen kan bevilja en medlemsstat ett tillfälligt finansiellt stöd om medlemsstaten har svårigheter eller allvarligt hotas av stora svårigheter till följd av naturkatastrofer eller osedvanliga händelser utanför dess kontroll. Om artikel 125 FEUF förbjöd allt finansiellt stöd från unionen eller medlemsstaterna till en annan medlemsstat borde det ha angetts i artikel 122 FEUF att den utgör ett undantag från artikel 125 FEUF.
- 132 För det andra är artikel 123 FEUF, som förbjuder ECB och medlemsstaternas centralbanker att ge [unionens institutioner m.fl.] "rätt att övertrassera sina konton eller att ge dem andra former av krediter", mer restriktivt formulerad än regeln om "no-bailout" i artikel 125 FEUF. Det annorlunda ordvalet i artikel 125 FEUF bekräftar att det förbud som uppställs i artikeln inte syftar till att förbjuda allt finansiellt stöd till en medlemsstat.
- 133 För att bestämma vilka former av finansiellt stöd som är förenliga med artikel 125 FEUF ska därför beaktas vilket mål som eftersträvas med denna artikel.
- 134 Domstolen erinrar om att det förbud som uppställs i artikel 125 FEUF har sitt ursprung i artikel 104 B i EG-fördraget (sedermera artikel 103 EG), vilken infördes i EG-fördraget genom Maastrichtfördraget.

- 135 Det framgår av förarbetena till sistnämnda fördrag att artikel 125 FEUF syftar till att medlemsstaterna ska iakttä en sund finanspolitik (se förslag till fördrag om ändring av fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen i syfte att genomföra en ekonomisk och monetär union, *Europeiska gemenskapernas bulletin*, tillägg 2/91, s. 22 och 52). Det förbud som uppställs i artikel 125 FEUF säkerställer att det alltjämt är en marknadslogik som gäller när medlemsstaterna tar på sig skulder, vilket borde få dem att upprätthålla budgetdisciplin. Iakttagandet av en sådan disciplin bidrar på unionsnivå till uppnåendet av ett överordnat mål, nämligen att trygga den monetära unionens finansiella stabilitet.
- 136 Med beaktande av det mål som eftersträvas med artikel 125 FEUF finner domstolen följaktligen att denna bestämmelse förbjuder unionen och medlemsstaterna att bevilja ett finansiellt stöd, vilket medför att den medlemsstat som tar emot stödet får minskade incitament att föra en sund finanspolitik. Av punkt 5 i yttrandet från ECB om förslaget till Europeiska rådets beslut om ändring av artikel 136 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt vad gäller en stabilitetsmekanism för de medlemsstater som har euron som valuta framgår att aktivering av ett finansiellt stöd i enlighet med en sådan stabilitetsmekanism som ESM endast är förenlig med artikel 125 i EUF-fördraget, under förutsättning att det är absolut nödvändigt för att säkra den finansiella stabiliteten i euroområdet som helhet och om det är underställt strikta villkor.
- 137 Däremot förbjuds i artikel 125 FEUF inte beviljandet av ett finansiellt stöd från en eller flera medlemsstater till en annan medlemsstat som fortsatt är ansvarig för sina egna åtaganden gentemot sina långivare och under förutsättning att de villkor som förenas med ett sådant stöd är sådana att medlemsstaten ges incitament att genomföra en sund finanspolitik.
- 138 Vad gäller ESM-fördraget, kan det för det första konstateras att de stödåtgärder som ESM kan tillgripa i enlighet med artiklarna 14–18 i fördraget visar att ESM inte står som garant för den stödmottagande medlemsstatens skulder. Det är fortfarande den medlemsstaten som är ansvarig gentemot sina långivare för sina finansiella åtaganden.
- 139 Beviljandet av ett finansiellt stöd till en ESM-medlem, i form av en kreditlina, i enlighet med artikel 14 i ESM-fördraget, eller i form av lån, i enlighet med artiklarna 15 och 16 i fördraget, innebär inte på något sätt att ESM åtar sig den stödmottagande medlemsstatens skuld. Tvärtom leder ett sådant stöd, för den stödmottagande medlemsstaten – vilken vad gäller redan befintliga skulder är fortsatt ansvarig för sina åtaganden gentemot sina långivare –, till att en ny skuld uppkommer gentemot ESM. Det bör påpekas att i enlighet med artikel 13.6 i ESM-fördraget ska allt finansiellt stöd som beviljas med stöd av artiklarna 14–16 i fördraget återbetalas till ESM av den stödmottagande medlemsstaten, och det belopp som återbetalas ska i enlighet med artikel 20.1 i fördraget inkludera en lämplig marginal.
- 140 Vad gäller de stödåtgärder som föreskrivs i artiklarna 17 och 18 i ESM-fördraget, är ESM:s köp på primärmarknaden av statsobligationer från en ESM-medlem att jämställa med beviljandet av ett lån. Av de skäl som angetts i den föregående punkten åtar sig inte ESM genom köpet av sådana obligationer den stödmottagande medlemsstatens skuld.
- 141 Vad gäller köp på sekundärmarknaden av en ESM-medlems obligationer konstaterar domstolen att den utgivande medlemsstaten fortsatt är ensamt ansvarig för skulderna i fråga. Den omständigheten att ESM, i egenskap av köpare på denna marknad av obligationer som utgetts av en ESM-medlem, betalar ett pris till innehavaren av dessa obligationer, som har en fordran mot den utgivande ESM-medlemmen, innebär inte att ESM tar över denna ESM-medlems skuld till denna långivare. Detta pris kan nämligen skilja sig kraftigt från värdet på de fordringar sådana obligationer gäller, eftersom det beror på lagen om utbud och efterfrågan på sekundärmarknaden för de obligationer som getts ut av den aktuella ESM-medlemmen.

- ¹⁴² Vidare föreskrivs det inte i ESM-fördraget att ett stabilitetsstöd ska beviljas så snart en medlemsstat som har euron som valuta får svårigheter att låna på marknaden. Enligt artiklarna 3 och 12.1 i ESM-fördraget kan nämligen ett stabilitetsstöd endast ges till ESM-medlemmar som drabbats eller hotas av allvarliga finansieringsproblem om ett sådant stöd är oundgängligt för att trygga den finansiella stabiliteten i euroområdet som helhet och i dess medlemsstater, och detta stöd ska ges på strikta villkor, väl anpassade till de valda finansiella stödinstrumenten.
- ¹⁴³ Det framgår av punkterna 111 och 121 i denna dom att de strikta villkor som uppställs för allt stabilitetsstöd som beviljas av ESM syftar till att säkerställa att ESM och de stödmottagande medlemsstaterna iakttar de åtgärder som vidtagits av unionen – särskilt vad gäller samordning av medlemsstaternas ekonomiska politik – vilka i sin tur syftar till att säkerställa att medlemsstaterna för en sund finanspolitik.
- ¹⁴⁴ Den hänskjutande domstolen har för det tredje hänvisat till Thomas Pringles argument att de bestämmelser om infordran av kapital som föreskrivs i artikel 25.2 i ESM-fördraget är oförenliga med artikel 125 FEUF i den del de innebär att ESM-medlemmar garanterar skulderna för den medlem som inte uppfyllt sina förpliktelser.
- ¹⁴⁵ Domstolen erinrar om att det i artikel 25.2 i ESM-fördraget föreskrivs att om en medlemsstat som är ESM-medlem inte efterkommer en infordran av kapital, ska en reviderad infordran av ytterligare kapital riktas till alla övriga medlemmar. Enligt samma bestämmelse är den ESM-medlem som inte betalat skyldig att betala in sin del av kapitalet. Således garanterar inte övriga ESM-medlemmar skulden för den medlem som inte betalat.
- ¹⁴⁶ En mekanism som ESM och de medlemsstater som deltar i denna ansvarar följaktligen inte för de förpliktelser som en medlemsstat som erhåller ett stabilitetsstöd har och åtar sig inte heller dessa, i den mening som avses i artikel 125 FEUF.
- ¹⁴⁷ Följaktligen utgör artikel 125 FEUF inte hinder för att de medlemsstater som har euron som valuta sinsemellan ingår ett sådant avtal som ESM-fördraget, och ej heller för att dessa stater ratificerar ett sådant avtal.

c) Tolkningen av artikel 4.3 FEU

- ¹⁴⁸ I enlighet med principen om lojalt samarbete som slås fast i artikel 4.3 FEU ska medlemsstaterna bland annat avstå från varje åtgärd som kan äventyra fullgörandet av unionens mål.
- ¹⁴⁹ Den hänskjutande domstolen har hänvisat till Thomas Pringles argument att införandet av ESM är oförenligt med bestämmelserna i EUF-fördraget avseende den ekonomiska och monetära politiken, och följaktligen även med principen om lojalt samarbete i artikel 4.3 FEU.
- ¹⁵⁰ Detta argument kan inte godtas.
- ¹⁵¹ Det framgår nämligen av punkterna 93–98 och 108–147 i denna dom att införandet av en stabilitetsmekanism som ESM inte strider mot bestämmelserna i EUF-fördraget avseende den ekonomiska och monetära politiken. Som framgår av punkterna 111–113 i denna dom innehåller dessutom ESM-fördraget bestämmelser som säkerställer att ESM iakttar unionsrätten vid fullgörandet av sina uppgifter.
- ¹⁵² Följaktligen utgör artikel 4.3 FEU inte hinder för att de medlemsstater som har euron som valuta sinsemellan sluter ett sådant avtal som ESM-fördraget, och ej heller för att dessa stater ratificerar ett sådant avtal.

d) Tolkningen av artikel 13 FEU

153 I artikel 13.2 FEU anges att varje institution ska handla inom ramen för de befogenheter som den har tilldelats genom fördragen, i enlighet med de förfaranden, villkor och mål som anges däri.

154 Den hänskjutande domstolen frågar huruvida ESM-fördragets tilldelning av nya uppgifter till kommissionen, ECB och domstolen är förenlig med de befogenheter som dessa har tilldelats genom fördragen. Domstolen kommer var för sig att pröva de respektive roller som, å ena sidan kommissionen och ECB, och å andra sidan domstolen, är tänkta att ha inom ramen för ESM-fördraget.

i) Den roll som tilldelas kommissionen och ECB

155 ESM-fördraget tilldelar kommissionen och ECB olika uppdrag.

156 Vad gäller kommissionen består dess uppdrag i att bedöma ansökningar om stabilitetsstöd (artikel 13.1), bedöma behovet av skyndsamhet vad gäller ansökningarna (artikel 4.4), förhandla fram ett samförståndsavtal som anger de villkor som är förbundna med det beviljade finansiella stödet (artikel 13.3), övervaka efterlevnaden av de villkor som är förbundna med det finansiella stödet (artikel 13.7) och att delta som observatör i ESM-rådets och ESM-styrelsens möten (artiklarna 5.3 och 6.2).

157 De uppdrag som tilldelats ECB består i att bedöma behovet av skyndsamhet vad gäller ansökningar om stabilitetsstöd (artikel 4.4), delta som observatör i ESM-rådets och ESM-styrelsens möten (artiklarna 5.3 och 6.2) och, i samarbete med kommissionen, bedöma ansökningarna om stabilitetsstöd (artikel 13.1), förhandla fram ett samförståndsavtal (artikel 13.3) och övervaka efterlevnaden av de villkor som är förbundna med det finansiella stödet (artikel 13.7).

158 Domstolen erinrar om att det framgår av domstolen praxis att på de områden där unionen inte har exklusiv befogenhet har medlemsstaterna rätt att utanför unionens ramar tilldela institutionerna uppdrag, såsom samordning av en gemensam åtgärd som vidtas av medlemsstaterna eller förvaltningen av ett finansiellt stöd (se domar i de ovannämnda målen parlamentet mot rådet och kommissionen, punkterna 16, 20 och 22, och parlamentet mot rådet, punkterna 26, 34 och 41), förutsatt att dessa uppdrag inte innebär att de befogenheter som dessa institutioner har tilldelats genom EU-fördraget och EUF-fördraget ändrar karaktär (se, bland annat, yttrande 1/92, av den 10 april 1992, REG 1992, s. I-2821, punkterna 32 och 41; 1/00, av den 18 april 2002, REG 2002, s. I-3493, punkt 20, och 1/09, av den 8 mars 2011, REU 2011, s. I-1137, punkt 75).

159 De uppgifter som kommissionen och ECB tilldelas i ESM-fördraget utgör uppdrag av den typ som nämns i föregående punkt.

160 För det första faller ESM:s verksamhet under den ekonomiska politiken. Unionen har inte någon exklusiv befogenhet på detta område.

161 För det andra innefattar de uppgifter som tilldelas kommissionen och ECB i ESM-fördraget, även om de är viktiga, inget eget beslutsfattande. Dessutom binder de handlingar som dessa två institutioner utför inom ramen för detta fördrag endast ESM.

162 För det tredje innebär inte de uppgifter som tilldelats kommissionen och ECB att de befogenheter som dessa institutioner har tilldelats genom EU-fördraget och EUF-fördraget ändrar karaktär.

163 Vad gäller kommissionen framgår det av artikel 17.1 FEU att denna ”ska främja unionens allmänna intresse” och ”övervaka tillämpningen av unionsrätten”.

- 164 Domstolen erinrar om att ESM-fördraget syftar till att trygga den finansiella stabiliteten i euroområdet som helhet. Kommissionens delaktighet i ESM-fördraget innebär att den främjar unionens allmänna intresse. De uppgifter som tilldelas kommissionen i ESM-fördraget gör det dessutom möjligt för denna att, såsom föreskrivs i artikel 13.3 och 13.4 i ESM-fördraget, se till att de samförståndsavtal som sluts av ESM är förenliga med unionsrätten.
- 165 Vad gäller de uppgifter som ECB tilldelas i ESM-fördraget, står dessa i överensstämmelse med de olika uppdrag som denna institution ges i EUF-fördraget och ECBS:s stadga. Genom det uppdrag som ECB ska ha inom ramen för ESM-fördraget, stödjer ECB den allmänna ekonomiska politiken inom unionen, i enlighet med artikel 282.2 FEUF. Det framgår dessutom av artikel 6.2 i ECBS:s stadga att ECB får delta i internationella monetära institutioner. I artikel 23 i nämnda stadga bekräftas att ECB får "upprätta förbindelser ... med internationella organisationer".
- 166 Härvidlag kan argumentet att de ovannämnda domarna i målen parlamentet mot rådet och kommissionen och parlamentet mot rådet är från tiden innan det infördes bestämmelser i fördragen om fördjupat samarbete, och att de medlemsstater som har euron som valuta därför borde ha upprättat ett fördjupat samarbete sinsemellan för att kunna anlita unionsinstitutionerna inom ramen för ESM, inte godtas.
- 167 Det framgår nämligen av artikel 20.1 FEU att ett fördjupat samarbete endast får upprättas när unionen själv har befogenhet att vidta åtgärder på det område som samarbetet gäller.
- 168 Av punkterna 64–66 i denna dom framgår dock att bestämmelserna i de fördrag som ligger till grund för unionen inte ger unionen någon specifik befogenhet att inrätta en sådan stabilitetsmekanism som ESM.
- 169 Mot denna bakgrund utgör artikel 20 FEU inte hinder för att de medlemsstater som har euron som valuta sinsemellan ingår ett sådant avtal som ESM-fördraget, och ej heller för att dessa stater ratificerar ett sådant avtal.

ii) Den roll som tilldelas domstolen

- 170 Domstolen erinrar om att enligt artikel 37.2 i ESM-fördraget, ska ESM-rådet besluta i varje tvist som uppstår mellan en ESM-medlem och ESM, eller mellan ESM:s medlemmar, i samband med tolkningen och tillämpningen av fördraget, inbegripet varje tvist om huruvida de beslut som antagits av ESM är förenliga med fördraget. Enligt punkt 3 i samma artikel ska tvisten hänskjutas till domstolen om en ESM-medlem motsätter sig det beslut som avses i punkt 2.
- 171 För det första framgår det av skäl 16 i ESM-fördraget att domstolens behörighet enligt artikel 37.3 i samma fördrag härleds direkt ur artikel 273 FEUF. Enligt sistnämnda artikel ska domstolen vara behörig att avgöra varje tvist mellan medlemsstater som berör ämnesområden som regleras i fördragen, om tvisten hänskjuts till domstolen enligt ett särskilt avtal mellan parterna.
- 172 För det andra är det förvisso riktigt att det enligt artikel 273 FEUF krävs ett särskilt avtal mellan parterna för att domstolen ska vara behörig, men det är med hänsyn till det mål som denna bestämmelse eftersträvar emellertid inget som hindrar att ett sådant avtal slutits på förhand, avseende en kategori av på förhand definierade tvister, och detta genom en sådan klausul som artikel 37.3 i ESM-fördraget.
- 173 För det tredje har de tvister som hänskjuts till domstolen ett samband med ämnesområden som regleras i fördragen i den mening som avses i artikel 273 FEUF.

- 174 Det bör i detta sammanhang påpekas att en tvist avseende tolkningen eller tillämpningen av ESM-fördraget troligen också gäller tolkningen eller tillämpningen av bestämmelser i unionsrätten. Enligt artikel 13.3 i ESM-fördraget ska det samförståndsavtal som förhandlas fram med den medlemsstat som begärt ett stabilitetsstöd vara fullt förenligt med unionsrätten, och särskilt med de åtgärder som vidtagits av unionen för samordning av medlemsstaternas ekonomiska politik. De villkor som är förbundna med beviljandet av ett sådant stöd till en medlemsstat kommer således, åtminstone delvis, att bestämmas utifrån unionsrätten.
- 175 För det fjärde är det riktigt att det enligt artikel 273 FEUF krävs att endast medlemsstater ska vara parter i den tvist som hänskjutits till domstolen för att domstolen ska vara behörig att pröva den. Eftersom ESM uteslutande består av medlemsstater kan en tvist där ESM är part anses vara en tvist mellan medlemsstater i den mening som avses i artikel 273 FEUF.
- 176 Den behörighet som domstolen tilldelas i artikel 37.3 i ESM-fördraget att tolka och tillämpa bestämmelserna i fördraget uppfyller således de villkor som uppställs i artikel 273 FEUF.
- 177 Mot bakgrund av det anförda utgör artikel 13 FEU inte hinder för att de medlemsstater som har euron som valuta sinsemellan ingår ett sådant avtal som ESM-fördraget, och ej heller för att dessa stater ratificerar ett sådant avtal.
- e) Tolkningen av den allmänna principen om ett effektivt domstolsskydd
- 178 Den hänskjutande domstolen har med hänvisning till ett argument som framförts av Thomas Pringle påpekat att införandet av ESM utanför unionens rättsordning riskerar att leda till att ESM faller utanför tillämpningsområdet för stadgan om de grundläggande rättigheterna. Den hänskjutande domstolen har ställt sin fråga för att få klarhet i huruvida införandet av ESM därmed strider mot artikel 47 i stadgan, i vilken var och en garanteras ett effektivt domstolsskydd.
- 179 Domstolen erinrar härvidlag om att i enlighet med artikel 51.1 i stadgan riktar sig bestämmelserna i stadgan till medlemsstaterna endast när de tillämpar unionsrätten. Enligt punkt 2 i samma artikel innebär stadgan inte någon utvidgning av tillämpningsområdet för unionsrätten utanför unionens befogenheter, och medför varken någon ny befogenhet eller någon ny uppgift för unionen och ändrar heller inte de befogenheter och uppgifter som fastställs i fördragen. Domstolen ska således – mot bakgrund av stadgan – tolka unionsrätten inom ramen för de befogenheter unionen tilldelats (se dom av den 5 oktober 2010 i mål C-400/10 PPU, McB., REU 2010, s. I-8965, punkt 51, och av den 15 november 2011 i mål C-256/11, Dereci m.fl., REU 2011, s. I-11315, punkt 71).
- 180 Medlemsstaterna tillämpar dock inte unionsrätten, i den mening som avses i artikel 51.1 i stadgan, när de inför en stabilitetsmekanism såsom ESM, en mekanism för vilken EU-fördraget och Euf-fördraget inte tilldelar unionen någon specifik befogenhet, såsom framgår av punkt 105 i denna dom.
- 181 Mot bakgrund av det anförda utgör principen om ett effektivt domstolsskydd inte hinder för att de medlemsstater som har euron som valuta sinsemellan ingår ett sådant avtal som ESM-fördraget, och ej heller för att dessa stater ratificerar ett sådant avtal.
- 182 Mot denna bakgrund ska den andra frågan besvaras enligt följande: Artiklarna 4.3 FEU, 13.2 FEU, 2.3 FEUF, 3.1 c och 3.2 FEUF, 119 FEUF–123 FEUF och 125 FEUF–127 FEUF samt den allmänna principen om effektivt domstolsskydd utgör inte hinder för att de medlemsstater som har euron som valuta sinsemellan ingår ett sådant avtal som ESM-fördraget, och ej heller för att dessa stater ratificerar ett sådant avtal.

C – Den tredje frågan

- 183 Den hänskjutande domstolen har ställt denna fråga för att få klarhet i huruvida medlemsstaterna kan ingå och ratificera ESM-fördraget innan beslut 2011/199 har trätt i kraft.
- 184 Domstolen erinrar om att ändringen av artikel 136 FEUF genom artikel 1 i beslut 2011/199 bekräftar att medlemsstaterna har en sådan befogenhet (se punkterna 68, 72 och 109 i denna dom). Medlemsstaterna tilldelas således ingen ny befogenhet genom denna bestämmelse.
- 185 Mot denna bakgrund ska den tredje frågan besvaras enligt följande: En medlemsstats rätt att ingå och ratificera ESM-fördraget är inte avhängig ikraftträdandet av beslut 2011/199.

IV – Rättegångskostnader

- 186 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (plenum) följande:

- 1) **Det har vid prövningen av den första frågan inte framkommit någon omständighet som kan påverka giltigheten av Europeiska rådets beslut 2011/199/EU av den 25 mars 2011 om ändring av artikel 136 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt vad gäller en stabilitetsmekanism för de medlemsstater som har euron som valuta.**
- 2) **Artiklarna 4.3 FEU, 13.2 FEU, 2.3 FEUF, 3.1 c och 3.2 FEUF, 119 FEUF–123 FEUF och 125 FEUF–127 FEUF samt den allmänna principen om effektivt domstolsskydd utgör inte hinder för att de medlemsstater som har euron som valuta sinsemellan ingår ett sådant avtal som fördraget om inrättande av Europeiska stabilitetsmekanismen, som ingicks i Bryssel den 2 februari 2012 mellan Konungariket Belgien, Förbundsrepubliken Tyskland, Republiken Estland, Irland, Republiken Grekland, Konungariket Spanien, Republiken Frankrike, Republiken Italien, Republiken Cypern, Storhertigdömet Luxemburg, Malta, Konungariket Nederländerna, Republiken Österrike, Republiken Portugal, Republiken Slovenien, Republiken Slovakien och Republiken Finland, och ej heller för att dessa stater ratificerar detta avtal.**
- 3) **En medlemsstats rätt att ingå och ratificera nämnda fördrag är inte avhängig ikraftträdandet av beslut 2011/199.**

Underskrifter